Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI · Sınav 4 (Orta düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 4

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.6.2.1** Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini algılayabilme	Hint Okyanusu	Hint Okyanusu **(5 p)** **Toplam: 5 p**
1b		Akdeniz → Cebelitarık Boğazı → Atlas Okyanusu (Afrika'nın batısından güneyine) → Afrika'nın güneyini dolaşma → Hint Okyanusu	Atlas Okyanusu'na çıkış **(3 p)** Afrika kıtasını dolaşma **(2 p)** Hint Okyanusu'na ulaşma **(3 p)** **Toplam: 8 p**
1c		Akdeniz, Asya'ya giden kısa deniz yolunun bir parçası olmuştur. Akdeniz'e kıyısı olan ve Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan boğazlara sahip Türkiye'nin ticaret yolları üzerindeki önemi artmıştır.	Yolun kısaldığını / Akdeniz'in önemlendiğini belirtme **(3 p)** Türkiye'nin öneminin arttığını gerekçeyle yorumlama **(4 p)** **Toplam: 7 p**
2a	**SB.6.2.2** Ülkemizin doğal ve beşerî çevre özellikleri arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Doğal: ılıman iklim ya da geniş düzlükler. Beşerî: sanayinin (fabrikaların) gelişmiş olması, ulaşım yollarının kesişmesi, limanların ve ticaretin bulunması.	Doğal neden **(3 p)** Birinci beşerî neden **(3 p)** İkinci beşerî neden **(3 p)** **Toplam: 9 p**
2b		Elverişli doğal koşullar (ılıman iklim, düzlük) Marmara'da yerleşmeyi, ulaşımı ve sanayiyi kolaylaştırmış, bu da iş imkânı yaratarak nüfusu artırmıştır. Doğu Anadolu'da yükselti, engebe ve soğuk iklim ulaşımı ve sanayiyi zorlaştırmış, iş imkânı az olduğu için nüfus seyrek kalmıştır.	Marmara için doğal koşul–ekonomi–nüfus ilişkisi **(5 p)** Doğu Anadolu için doğal koşul–ekonomi–nüfus ilişkisi **(6 p)** **Toplam: 11 p**
3a	**SB.6.2.2** Ülkemizin doğal ve beşerî çevre özellikleri arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Fırat Nehri üzerine baraj yapılması (ovanın sulanması)	Baraj ya da sulama örneği **(5 p)** **Toplam: 5 p**
3b		Sulama sayesinde pamuk gibi çok su isteyen ürünler yetiştirilmiş, tarımsal üretim ve çiftçilerin geliri artmıştır; yeni iş imkânları doğmuştur.	Üretimin artması **(4 p)** Gelir / iş imkânı ile ilişkilendirme **(3 p)** **Toplam: 7 p**
3c		Olumsuz sonuç: Fazla su kullanımı toprağın tuzlanmasına yol açmıştır. Öneri: Damla sulama gibi suyu tasarruflu kullanan yöntemler uygulanmalı, çiftçiler bilinçlendirilmelidir.	Tuzlanmayı belirtme **(4 p)** Uygun öneri **(4 p)** **Toplam: 8 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
4*a*	**SB.6.2.3** Ülkemizin Türk dünyasıyla kültürel iş birliklerini yorumlayabilme	Örnek: Nevruz şenliği düzenlemek; Dede Korkut ve Manas'tan bölümleri canlandırmak; Türk dünyası dillerinde ortak kelimeler panosu hazırlamak.	Birinci faaliyet **(4 p)** İkinci faaliyet **(4 p)** **Toplam: 8 p**
4b		Öğrenciler Türk dünyasının ortak kültürünü tanır, bu halklarla aralarındaki ortak noktaları fark eder. Bu farkındalık Türk dünyasına karşı yakınlık duygusunu artırır; ileride kültür, eğitim ve sanat alanlarındaki iş birliklerine katılmaya istekli bireyler yetişir.	Ortak kültürü tanıma **(4 p)** Yakınlık / aidiyet duygusu **(4 p)** İş birliğiyle ilişkilendirme **(4 p)** **Toplam: 12 p**
5*a*	**SB.6.2.3** Ülkemizin Türk dünyasıyla kültürel iş birliklerini yorumlayabilme	Kelimeler birbirine çok benzer; bu diller aynı kökten gelir, Türk dünyasının ortak bir dili vardır.	Kelimelerin benzediğini belirtme **(4 p)** Ortak köken / ortak dil sonucu **(4 p)** **Toplam: 8 p**
5b		Diller benzer olduğu için insanlar birbirini daha kolay anlar. Ortak kitap, film, şarkı ve eğitim çalışmaları daha kolay hazırlanır; öğrenci ve sanatçı değişimleri kolaylaşır. Bu da ülkeler arasındaki bağları güçlendirir.	Kolay anlaşmayı belirtme **(4 p)** İş birliğine somut örnek (kitap, film, eğitim vb.) **(4 p)** Bağların güçlenmesiyle yorumlama **(4 p)** **Toplam: 12 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.